

Bažanti tmaví

rodu *Lophura* – *Lophura Leucomelanos*

V minulém článku jsem se snažil popsat bažanty stříbrné *lophura nycthemera*. Nyní bych rád pokračoval druhým druhem, což jsou bažanti tmaví – *Lophura leucomelanos* označováni též jako bažanti Kalij. Tento druh čítá 9 poddruhů a to: *Lophura leucomelanos leucomelanos*, *hamiltoni*, *melanota*, *moffitti*, *lathamii*, *williamsi*, *oatesi*, *lineata*, *crawfurdi*. V Evropských chovech se můžeme občas setkat s těmito poddruhy: bažant nepálský – *Lophura leucomelanos leucomelanos*, bažant bělochocholatý – *Lophura leucomelanos hamiltoni*, velmi vzácně pak jsou chováni: bažant Horsfieldův – *Lophura leucomelanos lathamii*, bažant čárkovaný – *Lophura leucomelanos lineata*, bažant Crawfordův – *Lophura leucomelanos crawfurdi*.

Bažanti tmaví jsou většinou monogamní ptáci, dospívají a přepěříjí do šatu dospělých v prvním roce života. Nohy mají šedé až šedožluté zbarvení. Jsou menší než bažanti stříbrní. V jejich zbarvení převládá černá barva. Chocholka oproti bažantům stříbrným není zdaleka tak bohatá, spíše štíhlejší a delší a kromě bažanta bělochocholatého je tmavá až černá. Ocas mají tmavý a proti stříbrným výrazně kratší. Snáška se pohybuje mezi 6–9 vejci. Inkubace trvá 20–22 dnů. Kroužek se používá o velikosti 12. Jsou to všežravci a na jejich jídelníčku jsou různá semena, ovoce, části rostlin, lesní sladké brambory hmyz i malí hadi. Obývají lesy s hustým podrostem, houštiny i obdělávaná pole. Na severu žijící druhy (*L. l. leucomelanos*, *hamiltoni*, *melanota*, *moffitti* a *lathamii*) jsou oproti jižním menší.

Délka: kohout 63–74 cm (ocas 21–35 cm),
slípka 50–60 cm (ocas 19–23 cm).

Hmotnost: kohout 800–1 700 g,
slípka 715–1 025 g.

Lophura leucomelanos hamiltoni (Gray, 1829)

bažant bělochocholatý

Výskyt: západní Himálaj

Kohout má velmi variabilní zbarvení chocholky, která je bohatá a dlouhá, může být sněhově bílá, zašedlá až šedá, oproti nepálskému výrazně bělejší hrudník, břicho, záda a kostřec a hnědo-bílé okraje kopinatých per spodní části těla.

Slípka je téměř jednotně světle hnědá se světlým lemem na každém peru, pouze slabě skvrnitý ocas je tmavší. Světlejší než nominátní s delší chocholkou.

V roce 1962 byl vysazen na Havaji a jeho populace se tam pravidelně rozrůstá. Spolu s bažantem nepálským jsou to nejhodněji chované druhy v zajetí, bohužel v ČR je chován ojedinelé.

Lophura leucomelanos lathamii (Gray, 1829)

bažant Horsfieldův

Výskyt: východní Bhútán, Arumchal Prades, Manipur

Kohout je celkově leskle černý, chocholka vzpřímená a pera spodní části těla zaoblenější než u předchozích poddruhů, dále kratší,

rovný ocas a relativně delší nohy, na hřbetě a kostřeci je každé pírko bíle lemováno.

Slípka je celkově olivově hnědá, peří je

Lophura leucomelanos hamiltoni – pár – bažant bělochocholatý

Lophura leucomelanos hamiltoni – bažant bělochocholatý

Lophura leucomelanos lathamii – pár – bažant Horsfieldův

bíle lemováno, mnohem více jednotně rezavohnědá než u předchozích poddruhů, s pouze nejasně bledými špičkami a velmi nevýraznými ocasními skvrnami.

V evropských chovech se vzácně vyskytuje.

Lophura leucomelanos leucomelanos
(Latham, 1790)

bažant nepálský

Výskyt: Nepál

Kohout má kratší černá chocholka, méně široké světlé střapce na spodní části těla a užší bělavé žíhání na kostřci než u hamiltoni.

Slípka je tmavěji hnědá než hamiltoni má však užší a světlejší kresbu na kostřci.

V ČR je chován ojedinele.

Lophura leucomelanos lineata
(Vigors, 1831)

bažant čárkovaný

Výskyt: východní Myanmar a severozápadní Thajsko

Kohout má na svrchní části velmi jemné a natěsnané proužky (zdálky působící jako šedá plocha), na okraji hrudi bílé pruhy, poměrně dlouhý, široký, silně skvrnitý ocas přechází u ohbí a špiček v neskvrnitý žlutobílý, nohy šedavé či hnědavé.

Slípka je žlutohnědá, s tmavěji hnědou chocholkou, níže přechází ve více rezavou, spodní část těla s výraznými bílými pruhy, svrchní část s bílými proužky ve tvaru V a tmavými okraji per na šíji a v okolí lopatek.

V evropských chovech se vzácně vyskytuje.

Lophura leucomelanos melanota
(Hutton, 1848)

bažant černohřbetý

Výskyt: východní Nepál, Sikim, Bhútán

Kohoutova svrchní část je zcela modro-černá, postrádající bělavé žíhání, ale občas má bělavé okraje křídelních krovek; spodní část těla jako nominátní, ale méně výrazné bělavé okraje per.

Slípka je tmavší než nominátní a má bělavé hrdlo.

V evropských chovech se velmi vzácně vyskytuje.

Lophura leucomelanos moffitti
(Hachisuka, 1938)

bažant Moffittův

Výskyt: centrální Bhútán

Kohout je celý černý, s modrým leskem, nohy má žlutohnědé, velikostně je podobný *L. l. leucomelanos* a *L. l. lathamii*.

Slípka je podobná *L. l. melanota* jen na krku je skvrnitá.

Začátkem minulého století byl dovezen do Ameriky, kde se i úspěšně množil, jeho

Lophura leucomelanos lineata - pár - bažant čárkovaný

Lophura leucomelanos leucomelanos - pár - bažant nepálský

Lophura leucomelanos melanota - pár - bažant černohřbetý

Lophura leucomelanos crawfurdi - pár - bažant Crawfordův

Lophura leucomelanos moffitti - kohout - bažant Moffittův

populace v důsledku křížení s ostatními poddruhy zanikla.

V současnosti není v zajetí chován.

Lophura leucomelanos oatesi
(Ogilvie-Grant, 1893)
bažant Oatesův

Výskyt: jihozápadní Myanmar

Kohout je velmi podobný *L. l. williamsi*, na bocích má špičatější peří s bílými úzkými proužky.

Slípka je rezavohnědá s proužky na prsou a bocích, ocas je červenohnědý s nepravidelnými tmavými pruhy.

Kohouti čárkovaný a Crawfordův

V evropských chovech se nevyskytuje.

Lophura leucomelanos williamsi
(Oates, 1898)
bažant Williamsův

Výskyt: západní Myanmar

Kohout je celkově černý, s modrým leskem, peří na zádech je bíle pruhováno s bílým lemem. Na křídlech je několik bílých proužků. Ocas má taktéž řídce bíle pruhovaný.

Slípka je velmi podobná slípce bažanta *L. l. lathamii*, její zbarvení je světlejší.

V evropských chovech se nevyskytuje.

Lophura leucomelanos crawfordi
(J. E. Gray, 1829)
bažant Crawfordův

Výskyt: jihovýchod Myanmar a jihozápad Thajsko

Kohout je podobný poddruhu, ale nohy červenavé, proužkování na svrchní části hrubší a ocas poněkud kratší.

Slípka je tmavší, s téměř černou spodní částí, dole více výrazné bílé pruhování a má červenavé nohy.

V evropských chovech se vzácně vyskytuje.

Doufám, že několik mých výše uvedených informací by mohlo přispět k větší informovanosti a zájmu o bažanty stříbrné a tmavé a jejich čistokrevná populace se snad bude u nás více rozšiřovat.

text: *Míla Stehlík*,

www.tragopan.wz.cz,

00420 723 442 917,

infotragopan@email.cz,

foto: *Manfred Prasch, Tomáš Najer,*

Martin Veles jun., Míla Stehlík